ANANDARAM DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon Assam

2026

SANSKRIT

(Major)

Paper : SAN0600204

(History of Sanskrit Scientific Literature)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

UNIT—I

(Indian Medical Science-Āyurveda)

(भारतीय चिकित्साविज्ञानम्-आयुर्वेदः)

(*Marks* : 15)

1. Answer the following questions : 1×3=3

अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरं प्रदेयम्—

(a) Who is regarded as the father of surgery in India?

भारते शल्यशास्त्रस्य जनकः कः?

(b) From which Veda, Āyurveda has been originated?
आयुर्वेदस्य उत्पत्तिः कस्मात् वेदादभवत्?

(c) How many स्थानs are there in the *Carakasaṁhitā*?
चरकसंहितायां कति स्थानानि सन्ति?

2. Name the two schools of Āyurveda. 2
आयुर्वेदस्य सम्प्रदायद्वयस्य नाम लिख्यताम्।

Or / अथवा

Write the names of the eight अङ्गs of Āyurveda.
आयुर्वेदस्य अष्टाङ्गानां नामानि लिख्यन्ताम्।

3. Answer any *one* of the following questions : 10
अधोलिखितप्रश्नानाम् **एकस्योत्तरं** प्रदेयम् :

(a) Write a note on the origin of Āyurveda.
आयुर्वेदस्य उत्पत्तिविषये एका टिप्पणी विरचनीया।

(b) Write a note on the *Carakasaṁhitā*.
चरकसंहितायाः विषये एका टिप्पणी लेखनीया।

GARAMUR-EKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon Assam

(c) Prepare a note on the contribution of Vāgbhaṭa to the field of Āyurveda.
आयुर्वेदस्य क्षेत्रे वाग्भटस्यावदान सन्दर्भे एका टिप्पणी विरचनीया।

UNIT—II

(Astrology, Astronomy and Mathematics)
(ज्योतिषः, ज्योतिर्विज्ञानम्, गणितशास्त्रञ्च)

(*Marks* : 15)

4. Answer the following questions : 1×3=3
अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तरं प्रदेयम्—

(a) The origin of Jyotiṣa is rooted in which Veda?
ज्योतिषशास्त्रस्य मूलं कस्मिन् वेदे निहितमस्ति?

(b) Who wrote the book, *Līlāvatī* ?
'लीलावती' इति ग्रन्थस्य रचयिता कः?

(c) The Śulbasūtras are associated with which Vedic text?
शुल्बसूत्राणि कस्य वेदस्य सम्बन्धयुक्तानि सन्ति?

5. How many branches of Jyotiṣa are there? Give the names of those branches. 2

ज्योतिषशास्त्रस्य कति शाखाः सन्ति? एतासां शाखानां नामानि प्रदीयन्ताम्।

Or / अथवा

Write the names of two books written by ब्रह्मगुप्तः.

ब्रह्मगुप्तविरचितस्य ग्रन्थद्वयस्य नाम लिख्यताम्।

6. Write a note on the contributions of Varāhamihira to the development of Indian Astronomy. 10

भारतीय ज्योतिर्विज्ञानस्य विकाससन्दर्भे वराहमिहिरस्य अवदानविषये एका टिप्पणी लेखनीया।

Or / अथवा

Write an exhaustive note on the origin and development of Indian Mathematics.

भारतीय गणितशास्त्रस्य उत्पत्तिस्तथा विकाससन्दर्भे सविस्तारं एका टिप्पणी लेखनीया।

(Continued)

KHAIRAM DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date
Nagaon : Assam

UNIT—III

(Botanical Studies—Vṛkṣāyurveda)

(उद्भिद्विज्ञानम्—वृक्षायुर्वेदः)

(*Marks* : 15)

7. Who is the author of the book, *Upavanavinodaḥ*? 1

'उपवनविनोदः' इत्यस्य ग्रन्थस्य रचयिता कः?

8. Answer any *two* of the following questions : 2×2=4

अधोलिखितानां प्रश्नानां द्वयस्य उत्तरं देयम् :—

(a) Give the definition of Vṛkṣāyurveda.

वृक्षायुर्वेदस्य संज्ञा प्रदेया।

(b) Mention the two main objectives of *Vṛkṣāyurveda.*

वृक्षायुर्वेदस्य मुख्योद्देश्यद्वयमुल्लिख्यताम्।

(c) What is the significance of *Vṛkṣāyurveda* in modern times?

आधुनिककाले वृक्षायुर्वेदस्य महत्त्वं किमस्ति?

9. Write a short note on the content of the *Vṛkṣāyurveda.* 5

वृक्षायुर्वेदस्य विषयवस्तुसन्दर्भे एका संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया।

(Turn Over)

Or / अथवा

Write a short note on the book, 'उपवनविनोदः'.
'उपवनविनोदः' इत्यस्य ग्रन्थस्य विषये एका संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया।

10. Write a brief note on the history of *Vṛkṣāyurveda*. 5
वृक्षायुर्वेदस्य इतिहासविषये एका संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया।

Or / अथवा

Discuss the role of *Vṛkṣāyurveda* in ancient Indian urban planning and gardening.
वृक्षायुर्वेदस्य प्राचीनभारतीय नगरयोजनायां तथा उद्यानविधाने च कः योगदानोऽस्ति? आलोच्यताम्।

UNIT—IV

(Indian System of Architecture—Vāstuśātra)

(भारतीय-वास्तुशास्त्रम्)

(*Marks* : 15)

11. What is the primary focus of Vāstuśātra? 1
वास्तुशास्त्रस्य मुख्यालोच्यविषयः कः?

12. Answer any *two* of the following questions : 2×2=4
अधस्तनानां प्रश्नद्वयस्योत्तरं प्रदेयम्—

(a) Who is the author of the book, 'काश्यपशिल्पम्'? How many पटलs are there in this book?
'काश्यपशिल्पम्' इत्यस्य ग्रन्थस्य रचयिता कः? अस्मिन् पुस्तके कति पटलानि सन्ति?

(Continued)

(b) How many categories of Vāstuvidyās are there? What are those Vidyās?
वास्तुविद्यायाः कति विभागाः सन्ति? का च एताः विद्याः?

(c) How many schools of Vāstu are there and what are those schools?
वास्तुशास्त्रस्य कति सम्प्रदायाः सन्ति? के च एते सम्प्रदायाः?

13. Write short notes on any *two* of the following : 5×2=10
अधोलिखितानां विषयद्वयस्य संक्षिप्ता टिप्पणी लेखनीया—
मयमतम् ; विश्वकर्मावास्तुशास्त्रम् ; समराङ्गणसूत्रधारः ; शिल्परत्नम्।

★★★

PANDARAM DHEKIL PHOOKAN COLLEGE LIBRARY
Acc. No.
Date